

Tekniska förvaltningen

Miljödepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar: Promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet: Rapportering och miljöstraffavgifter

Sammanfattning

Bodens kommun avstyrker att det införs en skyldighet för kommunerna att lämna uppgifter om kommunalt avfall och att en skyldighet införs för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att lämna uppgifter till kommunen. Bodens kommun anser att syftet med de föreslagna skyldigheterna redan uppnås. Nyttan av de föreslagna skyldigheterna är lägre än den kostnad och börda som den ytterligare administration som följer av förslaget. Om förslaget ändå genomförs har Bodens kommun ett antal synpunkter gällande risken för bland annat dubbelrapportering och tidpunkt för rapportering samt finansiering av kostnaden för den extra administrationen.

Bodens kommuns synpunkter

Förslagen om skyldighet för kommunerna att lämna uppgifter om kommunalt avfall och skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att lämna uppgifter till kommunen (avsnitt 6.2-3)

Bodens kommun avstyrker den föreslagna bestämmelsen 59 b § avfallsförordningen som anger en skyldighet för kommunerna att lämna uppgifter om kommunalt avfall. Skälet är att Bodens kommun riskerar att drabbas av onödig och tidskrävande administration. Syftet med förslaget är att säkerställa att Naturvårdsverket får tillgång till den information som behövs för rapportering till Kommissionen av hur mycket kommunalt avfall som har producerats. Bodens kommun lämnar redan statistik till Naturvårdsverket, via Avfall Sveriges statistiksystem Avfall Web, om hur mycket avfall som produceras i kommunen. Bodens kommun gör det frivilligt eftersom kommunen har ett egenintresse av komplett avfallsstatistik med hög kvalitet för uppföljning och utveckling av avfallshanteringen i kommunen.

Bodens kommun avstyrker även den föreslagna bestämmelsen 59 c § avfallsförordningen om skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att lämna uppgifter till kommunen. I Bodens kommun utförs insamlingen av kommunalt avfall genom entreprenad och uppgifter om mängden kommunalt avfall till kommunen lämnas på avtalsmässig grund. Därför saknas behov av en generell skyldighet för den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall att rapportera insamlade mängder till kommunen.

Nyttan av de föreslagna skyldigheterna är mycket begränsad för Bodens kommun. Nyttan väger inte upp den administration, inklusive administrativa kostnader, som kommer uppstå som en följd av förslagen. Konsekvensen av den samordning som kommer krävas i kommunen mellan avfallsorganisationen och tillsynsmyndigheten bedöms bli kostsam och större än vad som framgår i konsekvensbeskrivningen. Rutiner för att hantera uppgifter om insamlade mängder och efterföljande rapportering i Avfall Web sköts i dag av kommunens avfallsorganisation. Samtidigt är det tillsynsmyndigheten som har möjlighet att besluta om miljöstraffavgifter för den som inte lämnar uppgifter i tid till kommunen. Detta kommer kräva omfattande samarbete och framtagande av nya arbetsrutiner.

Synpunkter om förslagen ändå genomförs

I det fall de föreslagna bestämmelserna ändå genomförs tillstyrker Bodens kommun förslaget om att kommunerna ska kunna välja att rapportera in uppgifter om kommunalt avfall i Avfall Web där redan uppgifterna lämnas till Naturvårdsverket. Användningen av Avfall Web är inarbetad och Bodens kommun är positiva till att använda systemet. Eftersom Bodens kommun redan använder systemet kan en sådan möjlighet bidra till att minska den administrativa bördan för kommunen och onödigt dubbelarbete kan undvikas.

Bodens kommun tillstyrker den föreslagna tidpunkten (30 juni) för att till Naturvårdsverket lämna uppgifter om kommunalt avfall avseende föregående år.

I det fall förslagen genomförs avstyrker Bodens kommun tidpunkten (31 mars) i de föreslagna bestämmelserna 59 c–d §§ avfallsförordningen, om när den som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall och den som producerar kommunalt avfall som omfattas av ett frival, ska lämna uppgifter till kommunen. Från det föreslagna datumet har kommunen endast två veckor på sig att rapportera in uppgifterna i Avfall Web, där uppgifterna måste matas in senast den 15 april. Bodens kommun bedömer att det kan komma att behövas påminnelser till de som ska lämna uppgifter vilket kan göra att det blir för kort tid för kommunen att hinna lämna uppgifterna i tid till den 15 april. Bodens kommun anser att det

föreslagna datumet 31 mars bör ändras till den 28 februari. Det datumet bör ge tillräckligt med tid för uppgiftslämnarna att sammanställa uppgifter för föregående år för lämning till kommunen och kommunen tillräckligt med tid för att sammanställa inrapporteringen till Avfall Web.

För att undvika dubbelrapportering bör kommunernas skyldigheter att rapportera uppgifter om kommunalt avfall inte omfatta avfall som omfattas av producentansvar. Den föreslagna bestämmelsen 59 b § avfallsförordningen innebär en skyldighet för en kommun som samlar in förpackningsavfall och returpapper som utgör kommunalt avfall att rapportera in denna mängd. Samtidigt riskerar samma mängd att rapporteras av insamlingssystemet vilket skapar risk för dubbelrapportering.

Bodens kommun anser också att det finns en risk att kommunalt avfall som omfattas av frival dubbelrapporteras enligt de nu föreslagna bestämmelserna, både av den som producerat avfallet (enligt föreslagna bestämmelsen 59 d § avfallsförordningen) och sedan av den som anlitas av producenten för att ta hand om avfallet (enligt föreslagna bestämmelsen 59 c § avfallsförordningen).

Finansiering genom avfallsavgifter inte möjligt

Genom de kommunala avfallsavgifterna är det inte möjligt att finansiera kostnaden för administrationen av de föreslagna skyldigheterna för kommunerna om att rapportera om kommunalt avfall. Enligt 27 kap. 4 § miljöbalken har kommunen rätt att ta ut avgifter för den avfallshantering som utförs genom kommunens försorg. Med vad som utförs genom kommunens försorg avses det som ska utföras av kommunen enligt 15 kap. 20 § miljöbalken. Där anges att kommunen ansvarar för borttransport, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall. I 27 kap. 5 § miljöbalken anges att avfallsavgifterna får bestämmas till "högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga planerings-, kapital och driftskostnader för renhållningen". Avfallsavgifter får alltså inte användas till annat än nödvändiga kostnader för den avfallshantering som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken. Att ta fram statistik som Sverige är skyldig att rapportera till EU-kommissionen till följd av Sveriges EU-medlemskap omfattas alltså inte av kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken. Kostnader som uppstår för den här skyldigheten kan därför inte finansieras med avfallsgiften och för att fullgöra de föreslagna skyldigheterna behövs finansiering enligt finansieringsprincipen, då förslaget innebär att staten för över skyldigheter och uppgifter till kommunerna som ålagts staten på grund av det svenska EU-medlemskapet.

Förslaget om skyldighet att rapportera för den som behandlar eller transporterar kommunalt avfall från egen verksamhet (avsnitt 6.4)

Om regeringen väljer att införa ett frival kommer det att behövas en reglering som säkerställer att uppgifter om mängderna kommunalt avfall som hanteras inom ramen för frivalet ändå kommer med i avfallsstatistiken. Det behövs för en komplett och trovärdig avfallsstatistik av hög kvalitet – vilket är nödvändigt för att kunna utveckla avfallshanteringen. Bodens kommun tillstyrker därför, om frivalet införs, att den som producerar kommunalt avfall är skyldig att lämna uppgifter om mängden sådant avfall till kommunen.

Uppgifter om mängden förpackningsavfall och returpapper som samlats in i respektive kommun (avsnitt 8.3)

Bodens kommun tillstyrker förslaget om en skyldighet för den som driver ett insamlingssystem att lämna uppgifter om mängden förpackningsavfall och returpapper som samlats in i respektive kommun. Med insamling av uppgifter per kommun, och tillgängliggörande av dessa uppgifter för kommunerna, bör statistiken för respektive kommun bli bättre och mer komplett. Sådan statistik är ett viktigt underlag för måluppföljning, och för arbete med avfallsplanen i kommunen. Den föreslagna skyldigheten bedöms därför kunna främja utvecklingen av avfallshanteringen i respektive kommun.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser (avsnitt 15)

Bodens kommun tillstyrker att förslaget om miljöstraffavgift för den som är försenad med att lämna uppgifter, som ska antecknas till Naturvårdsverkets avfallsregister, ska träda i kraft först den 1 januari 2021. Men eftersom en digital lösning för rapportering inte finns, med tillhörande vägledning och beroende på utveckling av sådant inrapporteringssystem kan regeringen behöva ompröva och överväga att senarelägga datumet ytterligare för att verksamheter ska ha rimlig tid på sig att anpassa sig till det nya systemet.

Beslut enligt delegation Kommunstyrelsen (ordförandebeslut)

Claes Nordmark
Kommunstyrelsens ordförande